

ATS 12: 1 NATURSKILDNINGARNA I DEN NORRÖNA DIKTNINGEN. 33

här anföra ett mycket belysande exempel, hemtadt från modern tid.

Björnstjerne Björnson har i början af sin utmärkta berättelse *Synnøve Solbakken* följande namnförklaring. Han säger: »I en stor Dal kan der være et till alle Sider fritliggende, højt Sted, som Solen bærer Straaler paa, fra det den gaar op til den falder. Og de, som bor tættere under Fjældene og sjældnere faar Sol, kalder da hint Sted en Solbakke»<sup>1</sup>. Det ligger någonting rörande i detta drag, hvilket tyckes hafva haft sin motsvarighet äfven i den nordiska forntiden. Uti Eddan finna vi namnet *Sólfjöll*, (Helgakviða Hundingsbana I strof 8). *Sólarfjall* påträffas i Landnámaboken (s. 206). Uti Norge var det redan i fordomtid vanligt, att gårdar fingo sina namn efter solen. Från Munchs förut citerade arbete har jag antecknat tio *Sólheimr* eller *Sólheimar* (namnet finnes äfven på Island enligt Kålund), åtta *Sólberg*, två *Sólbrekka*, ett *Sólastaðir*. I *Diplomatarium Norvegicum* omnämnas dessutom ett *Solhaug(r)* och ett *Sollid*. *Mánasetr*, hvilket gårdsnamn anföres af Munch, tyckes vara temligen isoleradt. Björnson har tvifvelsutan rätt angifvit grunden till denna namngifning. Det är samma naturföreteelse: en solbelyst bergstopp, i den skuggiga dalen representerande, om jag så får uttrycka mig, solen sjelf, hvilken ej synes, det är denna samma, som gifvit upphof till den nordiska folksägns uttryck, att solen först helsar god morgon på fjället<sup>2</sup>; det är äfven den, som skalder så ofta besjungit t. ex. psalmförfattaren Kingo: »Nu rinder Solen op Af Østerlide, Forgylder Klippens Top Og Bjergets Side».

Ännu återstå åtskilliga synpunkter att beakta, då det gäller frågan om den norröna forntidens natursympati. Närmast företaga vi en liten undersökning om dygnets stunder och Nordbons förhållande till dem.

<sup>1</sup> Björnsson, *Fortællinger* I s. 135.

<sup>2</sup> Se Bondeson, *Halländska Sagor* s. 3.